

GOSTILNIČARSKI VESTNIK

STROKOVNO GLASILO: „ZVEZE GOSTILNIČARSKIH ZADRUG V LJUBLJANI“ IN „ZVEZE GOSTILNIČARSKIH ZADRUG V MARIBORU“

Oglasi se računajo v oglasnem delu Din 0.75 od mm in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa Din 1.— od mm in stolpa.

Telefon 2467.

Člani obeh gostilničarskih zvez dobijo list brezplačno.

Ček. rač. št. 11.430.

Štev. 4.

Maribor, dne 20. aprila 1931.

Leto I.

POZOR! Gostilničarski vestnik se dostavlja vsem članom brezplačno.

Poročilo o delovanju Zveze v Ljubljani v času od lanskega do letošnjega občnega zbora.

Lanski občni zbor se je vršil 22. januarja in se je na temu sklenjena naročila in postavke točno izpolnilo. Proti prepogostemu dodeljevanju krajevnih pravic se je podalo gospodu banu Dravske banovine pritožbo, da se mnogokrat podeljujejo krajevne pravice na osebne intervencije strankarsko političnih oseb ter opozarjalo, da naj se le v pravih redkih slučajih podeljuje krajevne pravice za novo ustanoljajoče se gost. obrate, le ondi, koder je dokazana v to krajevna potrebnost, bodisi z ozirom na tujsko-prometne razmere, kakor tudi domačega prebivalstva, sploh pa naj se kakršnihkoli intervencij v tem pogledu ne vpoštevajo, ako zadruge takim prošnjam ugovarjajo. Prepis dotične vloge se je poslal tudi ministrstvu notranjih zadev s prošnjo, naj se opozarja

devanju največja zasluga tudi naši zbornici.

V zadevi preureditve načina plačevanja trošarine na ta način, da se zatrošarini le tiste množine, ki se nastavijo za neposredni konzum, se je podajalo nekajkrat pritožbe in prošnje za uvedbo tega načina na finančnega ministra, deloma tudi potom banovine, finančne direkcije ter tudi v spomenici ministrskemu predsedniku.

Proti previsokemu obteževanju gostilničarstva z občinskimi dokladi na pijače, so šle pritožbe in spomenice na finančnega ministra in na bansko upravo, pa kakor vidimo je zakon o trošarini s katerim so bile maksimirane občinske trošarine na vino nekaj časa vzdržal, od kar pa je prešla moč odobravanja tozadevnih občinskih sklepov na banovino, se povečujejo občinske daklade na

stvu, ne finančni upravi vršiti to dolžnost, kar pa se v novejšem času točno izvaja. Za odpravo računskih takse po 20 para od vsakega gosta v krajih, koder je preko 2000 prebivalcev se je ponovno podala spomenica finančnemu ministru.

Na tozadevno razpravo na lanskem občnem zboru tičoč se pridobnine in davka na promet, se je sklicala 13. novembra odborova seja in 5. decembra ožja odborova seja, ki je sestavila predloge na davčne oblasti za pridobnino in davek na poslovni promet. O rezultatih dotičnih sej se je obvestilo vsa združna načelstva s priporočilom, naj ne zamude dognane in konstatirane postavke izdati zaupnikom, da jih pri davčnih komisijah uveljavijo. Rezultat dotičnega dela se je v prepisu poslal tudi finančni direkciji s prošnjo

je imela nekoliko uspeha in so se dotične takse vendarle nekoliko reducirale. To pa najbrže radi tega, ker smo podali tudi finančnemu ministru prošnjo, naj dotično postavko banovinskega proračuna primerno diferencira. Pri banski upravi smo se zavzemali za povračilo preplačanih občinskih trošarin, na česar je banska uprava pristala in smo te tudi razglasili v stanovskem glasilu. V začetku aprila smo storili sestanek članov mariborske in ljubljanske zveze, ki se je podala k takratnemu banu z osebno predstavko ter mu podala šest strani obširno pismo predstavko z 14 točkami, s pritožbami in prošnjami za spremembo ali odpravo eventualno preureditev dotičnih odredb in to: Da se v pretiranem obsegu dovoljujejo in pojavljajo točilnice vseh vrst, t. j. razni bifeji, točilnice delikatesnih trgovin, kakor tudi druge samostojne točilnice vseh vrst. Zahtevalo se je obustaviti vsako nadaljno podeljevanje koncesij in da naj se izvrši revizija tudi že pri teh z ozirom na higijenske in druge prilike lokalov in da naj se vse obče vpoštevajo le eventualna krajevna potreba. Zahtevalo se je znižanje točilnih taks in odmerjenje le po množinah iztočenih pijač. Prosilo za ukinitve pavšalnih taks po 20 para od vsakega gosta, ker tlači gostilničarstvo itak že številnost različnih bremen vseh vrst davščin kot davek na poslovni promet, točilna taksa, davek na pridobnino itd. Prosilo se je posredovanja za ureditev plačevanja trošarine le dotičnih množin, ki se denejo na pipo ter tudi odpravo vsakoletne takse od založnih kleti. Opisalo se je zlorabljen način prodajanja po trgovskih lokalih, ker se večinoma šušmari na način kakor je samo v gost. obratih dovoljen ter da se točenje pijač po čumnatih poleg trgovskih lokalov nikakor ne dovoljuje. Glede točenja vina lastnega pridelka se je podal daljši opis zadeve z ozirom na manipulacije, ki se po takih točilnicah vršijo izrabljajoč vse mogoče trike, ki vse meri le na škodo rednega gostilničarstva. Istotako se je zavzemalo za odpravo vodstva trošarinskih registrov, ki prav nič ne odgovarjajo namišljeni svrhi. V tej zadevi se je sploh že toliko pihalo na ušesa vsem prizadetim oblastim, da se je čuditi, kako da se oblastvom še do danes ni moglo te nepotrebne dopovedati. V dotično spomenico smo povzeli tudi pritožbo proti točenju pijač v konzumih, društvenih lokalih in lokalih nabavljalnih zadrug. Ako se ustanavljajo udruženja za zboljšanje položaja uradništva, pač ni nikake potrebe, da bi se v taci podjetjih točile alkoholne pijače, ki so seveda precejšnja konkurenca in vzrok prodajanja celo renomiranih in dobrih starih gostiln, ker so taka društva oproščena plačevanja vseh davščin. Povdarjalo se je tudi, naj bi ne bilo dovoljeno nalagati občinskih doklad na vinski mošt, kakor se je to v prvotni odredbi finančnega ministrstva

Udeleženci obč. zbora Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani.

na to pristojna oblastva, da se po nepotrebnem gostilničarski obrati ne pomnožujejo nad krajevno potrebnost, kar povzročuje le gmočno propadanje te obrti v splošnem, ako so obrati nadštevno nasejani in se ne morejo povzpeti do pravičnega razvika, kakoršnega je v cilju dosege dobrih tujsko-prometnih razmer potrebno. Ta tema se je obdelavala tudi kasneje ob priliki bivanja gospoda ministrskega predsednika v Sloveniji v spomenici, ki se mu je pri tej priliki izročila.

K osnutku novega obrtnega zakona je doprinesla Zveza tudi svoje nasvete in priporočila tako potom obrtne zbornice, kakor tudi posebej z odposlatvijo delegata k tozadevni konferenci v Beogradu, pri kateri so združene organizacije sklepale o predlogih in zahtevkih, ki naj se v določbah obrtnega reda tičoč se gostilničarske obrti uveljavijo. Kar bode sploh sprejemljivega za gostilničarstvo v tem zakonu je šlo iz Slovenije, ker smo se močno naslanjali na določila preje pri nas veljavnega obrtnega zakona, česar izven Slovenije in Dalmacije niso poznali ter gre k temu priza-

stotine odstotkov proti prejšnjim postavkam in ves boj proti temu je ničev.

Ob priliki povišanja cen pivu vsled oblastne doklade se je po sklepu zbora lanskega leta podalo pivovarni spomenico, naj radi tega ne povišuje cen pivu, ker se zdi ta itak previsoka, marveč naj misli še na znižanje cene. Nato je odgovorila pivovarna z dolgo lamentacijo, češ da ne more ugoditi upravičenim zahtevam gostilničarstva.

Glede pomanjkljivega intimacijskega postopanja od strani finančne in politične oblasti ob prilikah podeljevanja raznih pravic za gostilničarske in točilne obrti se je podalo banski upravi zahtevke sklicujoč se na pri nas še veljavni obrtni red, naj banska vlada naroča vsem podrejenim podeželskim oblastim, bodisi političnim, kakor finančno-kontrolnim, da je zadruge kot zakonite organizacije v vseh spremembah tičoč se gostilničarsko točilne obrti točno obveščati. V tem pogledu se je dosegel vsaj ponekod uspeh, kar opazujemo tudi v Ljubljani, ko se preje ni ljubilo ne magistratu, ne sreskemu poglavar-

in priporočilom, naj razpošlje dotična objasnila k pridobninskemu davku vsem davčnim upravam s priporočbo, da se je teh dejanjsko dokazanih postavk držati in jih polno vredno vpoštevati. Finančna direkcija je prejem dotične vloge potrdila in obljubila, oziroma sporočila, da bode v tem spisu obvestila vse davčne uprave banovine. Ako se bodo te lestvice le količkaj vpoštevale, mora priti do znižanja pridobninske davščine in je to vsekakor eden najboljših uspehov zvezinega delovanja.

Spomenica članom davčnih prizivnih komisij, s katero se je prosilo prizivom polno vredno ugoditi ni več prišla v poštev, ker niso prizivne davčne komisije od avgusta dalje prišle do nobenega delovanja več v preteklem letu. S tem so bila naročila sklepov lanskega občnega zbora točno izvršena in izpolnjena.

Nadalje naj omenim še druga administrativna dela, ki so se v preteklem letu izvršila. Podalo se je vlogo na bansko upravo, naj se davščina na plese, ki je bila doslej deloma pretirana odpravi ali vsaj zniža na primerno malenkost, osobito za podeželske kraje. Prošnja

zabranjevala vsaka trošarina na mošt. Kakor znano je banska uprava stavila v svoj proračun tudi pobiranje davščine na nočni obisk gostov. Temu se je organizacija odločno uprla z zagotovitvijo, da te davščine ne bode nobeden gostilničar hotel pobirati od svojih gostov in se z njimi prepirati.

Za zajezitev samovoljnosti občinskih zastopov, ki so daleko prekorakevali maksimiranje občinskih doklad, se je opetovano apeliralo z obširnimi utemeljitvami. Enako se je že v večkratnih prošnjah in predlogih apeliralo na bansko upravo v zadevi policijske ure in prosilo za ukrepitev kaj vzdržnejšega, da ne bode gostilničar za malenkostne prestopke prekoračenja policijske ure, katerih ni sam zakrivil, marveč po največ dobri mirni gostje v svojem razpoloženju, ki se tako komodno vedejo, da poteka čas za tvoritve lokala. Pojasnjevali smo, da se na take ovadbe kaznuje lastnik lokala na tako krut način, kar na tri do štiri strani, da katerikrat niti celi dan ni toliko izkupil kaj še le zaslužil. Prosili smo odredbe, da v slučaju, ako se izkaže nepredvideno nujnost podaljšanja policijske ure za eno ali dve uri, da naj bi zadostovalo, da pred potekom navadnega obratnega časa gostilničar službo imajočemu stražniku naznani, da je primoran imeti obrat še nekoliko časa odprt, da to vzame stražnik na znanje in da se bo navadna taksa za podaljšanje drugi dan plačala brez vsake globe ali kazni. Pri tisti priliki so delegati tudi prosili, da se one naše zahteve in prošnje, ki presegajo območje banskega delokroga priporočilno oddajajo pristojnim ministrstvom v ugodno rešitev.

Ob priliki bivanja gospoda ministrskega predsednika v Ljubljani, se je zopet poklonila deputacija obeh organizacij gostilničarstva, t. j. ljubljanske in mariborske zveze ter mu izročila na 10 straneh napisano spomenico, oziroma resolucijo, v kateri je bilo natančno razpredeljeno za vsako ministrstvo, pod katero spadajo dotične agende, proti čemur smo se pritoževali. Iznosili smo tudi najprvo notranjemu ministrstvu zadevo o točenju pod vejo, oziroma točenja lastnega pridelka. O stvarih o izboljšanju tujsko prometnih razmer s pravilno regulacijo davščin, z omejitvijo nepotrebnih točilnih obratov in sploh nanizali vse karkoli ruši, obtežuje in uničuje gost. obrt. Razpredelili smo spomenico tako, da je bil za vsak resort oddeljen spis, tako da je gospod ministrski predsednik lahko ločeno oddal resortnim ministrom. Stvari, ki spadajo pod finančno ministrstvo so bile opredeljene pod tem naslovom, in poleg teh so bile tudi tičoč s ministrstva socialne politike s protestom proti odredbi tega ministrstva, da se je uvrstilo gostilničarsko uslužbenstvo iz 8. v 12. razred, da se mora plačevati odslej za zavarovanje delavstva nad 120% več kakor preje. V tej zadnji zadevi pa se je itak podala tudi še posebej pritožba in razložitev neupravičenosti za tako visoko kategoriziranje mezdnih razredov gost. uslužbencev.

Čuje se, da se bodo na mero-dajnih mestih tem zahtevkom udali in postavili zavarovalniške postavke zopet nazaj v isto kategorijo, kakor je bila preje, čemo pač videti.

Na sestanku gostilničarstva Dravske banovine v Celju, ki je bil zelo mnogobrojno obiskan in na katerem se je razpravljalo o znižanju cen piva, o novem obrtnem zakonu, o protestih proti vinotočnem pod vejo in drugim točilnicam, za odpravo registra, o novih glasbenih taksah, o ustanovitvi skupnega stanovskega lista in odobrilo tozadevne resolucije je bila zveza v solidarnem sodelovanju. Vršila so se pogajanja, in sicer opetovano z zastopnikom avtorskih pravic, pri katerih pogajanjih pa zaradi previsokih za-

htevkov ni prišlo do soglasja. Zveza se je obrnila tozadevno direktno na ministrstvo prosvete, ki je ta zakon izdalo ter prosila podlage, po kateri naj bi se zahtevki teh avtorskih zastopstev maksimirali. Slede temu je dobil Središnji savez v Beogradu nalog izvršiti tozadevni skupni dogovor, katerega je tudi resnično v sprejemljivi obliki dosegel in je bil obojestransko podpisan ter ga je zveza tudi sprejela in o tem obvestila svoje članke. Kmalu na to pa je prešel zakup te institucije v Zagrebu v druge roke in nova družba je vzrojila proti prvi pogodbi in jo preklicala. Storila so se sedaj nova pogajanja, ki bazirajo na podlagi člena 99 taksnega zakona ter bo v tej zadevi na današnjem zborovanju sklepati, ali se pogaja Zveza o tem za vse članstvo, ali prepusti stvar poedincem, da se po svoje za eventualne godbene prireditve s centralo, oziroma z zastopstvom pogajajo. O zaključku te zadeve smo poročali že v zadnji številki Gostilničarskega vestnika.

Na opozoritev finančnih organov, da ima banovinska uprava vsa preplačila po prejšnji višji stopnji banske trošarine po odredbi finančnega ministra povrniti, se je zadevo v stanovskem listu članom primerno objavilo.

Banska uprava je od začetka, ko so priče dotične prošnje prihajati, mnogim gladko izplačala difference. Ko pa so se začele dotične vloge čedalje bolj kupiti in so prihajali zahtevki tudi na več tisočev, so postali gospodje na banski upravi pozorni, sklicali svoj juridični svet, ki je našel, da so banske odredbe več kakor ministrske ter kratkomalo ustavili dotično izplačevanje, in ta juridični sklep naznali vsem prizadetim, ki so zahtevali svoje pravice. Za to obveščanje je zaračunavala banska uprava takso 25 Din. Mnogi, ki so za vsako besedo takoj v strahu to obveščanje plačali in se seveda jezili, da imajo poleg izgube naprej plačanih trošarin še plačevanje kolektivne teh rešitev. Kdor pa je imel kaj samozvesti o svojih pravicah, je spremenjen tacega obvestila odklonil in nič plačal. Zveza pa tudi ni mogla vsakemu telefonirati, zahtevaj svoj denar in odklanjaj vsako drugačno obvestilo. Proti takim odklonitvam so bile podane tudi pritožbe na upravno sodišče in Zveza je nekaj imen tistih, ki so povračila že prejemali naznanila dotičnemu advokatu, ki to vodi, na razpolago.

Ob priliki bivanja ministrov v Sloveniji se je tudi v tej zadevi podala finančnemu ministru pritožba, ki je celo izjavil, podatki o stvari remeduro. Odvisna je stvar sedaj od razsodbe upravnega sodišča.

Poleg tu naštetih prizadevanj je bilo podajati na opozorila raznih zadrug še vseh vrst pritožbe proti podeljevanju krajevnih pravic, proti nezakonitemu obratovanju posameznih vinotočev pod vejo, sestavljanje rekurzov posameznih članov raznih zadrug in sploh davanje pismenih pravnih nasvetov skoroda dnevno po enemu ali več strankam. Vse le v obrambo interesov gostilničarskega stanu, tako iz skupnosti kakor za posameznika tudi z osebnimi intervencijami vseskozi pravočasno, trdno se držeč v okvirju obstoječih zakonov in predpisov. Le enkrat se je nekoliko preveč eksperimentiralo, ker je bila stvar tako očitno in eklatantno kršenje enakopravnosti, da smo morali iti z uvadbo na najvišje mesto, od koder se je upravičenost naše bridke pritožbe z neštetimi dokazi jasno dokumentiralo, vendar pa se je reklo, da je oblast vsled preostrih izrazov tangirana in se je moralo plačati nekoliko globe. To nič ne dene, povedali pa smo le to svoje, ker smo iskali pravice.

Vseh pismenih izdelkov je šlo iz pisarne v pretečenem letu 1550 ter smelo trdimo, da se ni ničesar zamudilo, ničesar opustilo, kar je zahteval čas in okolnosti za pra-

vice gostilničarskega stanu. Med letom sta se vršili dve odborovi seji in dva sestanka.

Ako bi se vsaj desetina vseh krivičnosti, težkoč ter bremen gostilničarske obrtne stroke odvalilo ali bilo ustrezno vsaj eno desetino pritožbam, prošnjam in prizadevanjam, bi morali slaviti današnji dan z zahvalno procesijo. Tako pa je na vidiku še vedno nadaljna borba, katera naj nam končno vendarle enkrat donese uspehov kakoršne gostilničarske obrt zasluži in mora doseči.

»Tovariši in tovarišice! Ker se zaključuje poslovna doba za leto 1930., dajemo vsem članom gostilničarske Samopomoči danes ob enem obračun in statistično poročilo.

Članov je imela blagajna začetkom lanskega leta 1838. Umrlo jih je 89, z naznanilom, da so v tako slabem gmotnem položaju, da prispevkov ne morejo plačevati, jih je izstopilo 39, tako, da je bilo rednih pravih članov koncem leta 1730.

Ako bi vsi točno in redno plačevali prispevke, bi posmrtnine znašale do Din 8000.—. So pa med članstvom tudi netočni in površni tovariši, ki pozročajo s svojim zamudništvom zmanjšanje posmrtnin, kajti česar ni, se ne more dati. To dela upravi težkoče in mnogo posla. S koncem leta se je taci zamudnikov izročilo glavarstvu 553 v iztirjanje. Kolikor bo teh zaostankov dospelo, se bodo izplačali onim, ki so v začetku leta dobili po Din 2000.— na račun.

Vseh posmrtnin je bilo v preteklem letu po poštni hranilnici vplačanih Din 264.320.— in istotoliko izplačanih. Upravnih stroškov je bilo vplačanih lani le po Din 5.— za pol leta v znesku Din 8405.— ter se bo letos v teku prvih mesecev, ko umrljivost pjenja, še nadaljnjih Din 5.— enkrat pobralo. Od začetka, to je leta 1928., pa do konca leta 1930., je bilo vplačanih in razdeljenih: V letu 1928 Din 137.927.—, leta 1929. Din 177.499.— in leta 1930. Din 264.320.—. Skupno v treh letih Din 579.746.—, tedaj veliko nad pol milijona dinarjev. Tistim, ki dobro pojmi, kaj se pravi Samopomoč in se čvrsto držijo pravilne tendence, pomagati svojemu bližnjemu v nesreči in žalosti, izrekamo priznanje in hvaležnost v imenu vsega članstva, ki je dobilo tem potom tako izdatne podpore. Opazovalo se je vmes mnogokrat, da so nekateri zavarovali svoje samo zato, ker so se nadejali čimprej njihove smrti, ne pa v poštenem namenu: pomagati s svojimi prispevki svojemu bližnjemu in povrh še stanovskemu tovarišu ali tovarišici, katerim naj bo v primeru izgube gospodarja, pri pogrebnih stroških in drugih gospodarstvenih težkočah pomagano.

Samopomoč ni nikaka kapital zbirajoča naprava, marveč ima namen, le čim hitreje mogoče za vsakokratne primere smrti članov, zbrati skupaj blagodar in jih enakomerno razdeliti po pravih. To delo se opravlja pod nadzorstvom načelstva brez vsake odškodnine komurkoli, razen plačila delavstva, poštnih stroškov in tiskovin.

Stojte tedaj tudi v bodoče na programu, pomagati drug drugemu v primeru nesreče in žalosti, pa bo cilj te dobre vaše socialne naprave sijajno dosežen ...»

Banovinski proračun.

Proračun Dravske banovine za l. 1931/32 je bil razglašen 1. aprila t. l. in je za preko 19 milijonov Din manjši, kakor pa proračun lanskega leta. V naslednjem hočemo podati nekatere takse in doklade, odnosno davščine, ki pridejo posebno v naši obrti in poštveh.

1. Banovinska doklada na državne neposredne davke (zemljarina, zgradarina, pridobnina, družbeni davek, rentnina in uslužbenki davek) znaša 35%.

2. Banovinska davščina na plesne prireditve, podaljšava policijske ure in 50% doklada na državno veselilno takso. Za vsako javno plesno prireditev se plačuje v mestih, kopališčih in v območju uprave policije v Ljubljani 300 Din, v trgih 200 Din, v vseh ostalih krajih pa 100 Din. Plesne šole, kjer se ne toči alkoholne pijače so oproščene te banovinske takse. Navedena taksa se more odmeriti povprečno.

Za vsako podaljšavo policijske ure se plačuje v mestih, kopališčih in v območju uprave policije v Ljubljani, ban. taksa 100 Din, v vseh ostalih krajih pa 50 Din. Ta taksa se ne pobira, če je plačana že v prejšnjem odstavku navedena taksa za javno plesno prireditev. Tudi tu se lahko taksa odmeri povprečno.

Banovinsko takso pobirajo ona oblastva, ki so pristojna izdajati dovolila za plesne prireditve, odnosno za podaljšavo policijske ure.

K 20 državni taksi po tarifni postavki 99 a točke 2 (zabave in sploh prireditve, kjer se ljudje zbirajo zaradi razvedrila), se pobira 50% banovinska doklada. Isto velja tudi za bare, nočne kavarne itd.

Banovinska trošarina, potrošek premoga. Od 1 tone (1000 kg) premoga se pobira pri rjavem premogu, in sicer pri kosovcu 10 Din, pri kockovcu in na rovnem premogu 7 Din, pri orehovcu 5 Din, pri grahovcu, zdrobu in prahu 3 Din. Pri črnem premogu 50% več, pri lignitu 50% manj kot pri rjavem premogu.

Banovinska trošarina na konzum električnega toka. Banovinska trošarina na konzum električnega toka se plačuje ne samo za konzum toka proti odškodnini, temveč tudi če se uporablja tok iz lastne naprave in če se oddaja brez odškodnine. Ta trošarina znaša 3% odškodnine, ki jo plača konsument. Ta postavka se zniža za 25% za tok, ki se uporablja kot pogonska sila.

Banovinska trošarina na vino in ostale alkoholne tekočine.

Na vino 1 Din od litra, na vino, ki ima nad 18% alkohola se plačuje banovinska trošarina po postavki za špirit. Ta banovinska trošarina se plačuje na vino, ki se proda ali podari za neposredni konsum ali pa za prodajo na drobno v območju Dravske banovine. Če ne presega množina podarjenega vina 5 litrov naenkrat, se banovinska trošarina ne pobira. Nadalje mora banska uprava oprostiti plačila banovinske trošarine tudi ono vino, ki ga vinogradniki v srezih Ptuj, Ljutomer in Murska Sobota dajo v zameno za druge pridelke.

Na pivo znaša banovinska trošarina 60 Din od hl.

Na liker, rum, kognat, špirit 7 Din od hl stopnje.

Na žganje 5 Din od hl stopnje.

Banovinsko trošarino pobirajo organi finančne kontrole in občinski uradi.

Kdor prejme v območju Dravske banovine predmete zavezani banovinski trošarini za neposredni potrošek, porabo ali prodajo na drobno mora prijaviti v 24 urah, odkar jih je vkletil kontrolnem organu, njih vrsto in količino pri žganih alkoholnih tekočinah po možnosti njih alkoholnost ter plačati istočasno s prijavo ustrezno banovinsko trošarino. Če se kupčeva identiteta ne more dognati, jamči prodajalec za plačilo banovinske trošarine.

Banovinska trošarina na umetne brezalkoholne pijače.

Na potrošnje umetnih brezalkoholnih pijač v območju Dravske banovine plačujejo proizvajalci, odnosno prodajalci banovinsko trošarino, ki znaša 10 par od vsakega decilitra vsebine. Naravne mineralne vode in brezalkoholne pijače, napravljene brez dodatka kemikalij so te trošarine proste.

Banovinska davščina na šmarnico. Od vsakega trsa šmarnice

se pobira banovinska davščina po 10 para.

Zoper kazni, ki jih izrekajo upravna oblastva I. stopnje v smislu pravilnika o banovinskih davščinah je **dopustna pritožba** na kr. bansko upravo v 15 dneh po vročitvi razsodbe. Kjer se zahteva za odmero davščine posebna prijava, pa jo stranka noče podati, se odmeri davščina uradnim potom z 10% pribitkom. V tem primeru pritožba ni dopustna.

Če je odmerila davščino banska uprava, potem je pritožba po administrativnih potih nedopustna.

Pravica do odmere davščine zastara v petih letih, počenši z dne 1. januarja onega leta, v katerem je davčna obveznost nastala. **Pravica da izterjave davka zastara v treh letih** od dne, ko je bila odmera dvačnemu zavezancu pribčena, pač pa jo ukine vsak uradni ukrep, ki se priobči davčnemu zavezancu.

To so najvažnejša določila proračuna, kakor njegovega pravilnika.

MALINOVEC

pripravljen iz aromatičnih gorskih malin vkuhan z čistim sladkorjem
Zahtevajte ponudbo in brezplačni vzorec

Stara lekarna „Pri orlu“ Mr. Ph. IVO TONČIČ
CELJE, Glavni trg - Aleksandrova ul.

Prvi Tujsko prometni zbor v Ljubljani.

(1. nadaljevanje.)

Veseli pa nas, da so na podlagi teh poročil in debat prišli vsi merodajni činitelji do spoznanja, da tako ne more več naprej in da stojimo pred alternativo, ali dobre gostilne, potem je podana tudi možnost tujskega prometa. Če pa nočemo tujskega prometa, potem seveda restavriranje našega položaja sploh ne prihaja v poštev.

Pri tej točki dnevnega reda je omenil zastopnik minister za trgovino in industrijo g. dr. Žižek, da je že v ponovnih slučajih opozarjal finančno upravo na preobdavenost gostilničarske obrti in tudi priporočal, da se naj na konkretnih slučajih pokažejo vsa ta našeta davčna bremena.

V pogledu organizacije pospeševalne službe za tujski promet se je ponovilo ono načelo, ki ga je zastopalo že pred leti današnje uredništvo tega lista, da se naj vzbudi v vseh slojih zanimanje za tujski promet in da se pritegnejo k propagandnemu delu vsa kulturna društva, šola in duhovništvo, posebno uspešno pa bi lahko vodilo to propagando kmetsko nadaljevalno in gospodinjstvo šolstvo po deželi. S takim impulzivnim delom lahko prekasimo v kratki dobi mnenje našega prebivalstva v prilog tujskemu prometu. Referent za to vprašanje je predlagal ustanovitev tujsko-prometnih društev v kopaljščih in ostalih letoviščih, torej v vseh krajih, kjer se že pojavljajo gosti v poletni ali zimski sezoni, potrebna pa so društva tudi tam, kjer tujski promet še ni razvit. Pri tej pospeševalni službi morajo zavedni gostilničarji delovati inicijativno, zbrati morajo okrog sebe tudi obrtnike, trgovce, učitelje, da začnejo tako podrobno delo. Mi smo že toliko pisali po naših strokovnih glasilih, kakšne vrednosti je tujski promet ne sa-

mo za našo obrt, temveč za slehernega občana, za slehernega poljedelca in slehernega pridobitnika dotičnega kraja ali njegovega okoliša, da se nam zdi skoraj odveč o tem govoriti.

Glede šolstva se je omenilo, da je potrebno začeti s prirejanjem različnih tečajev, da se izobrazi najzadnji uslužbenec našega poklica. Ne samo natakarice, natakarji, temveč tudi sobarice, kuharice morajo izpopolniti svojo izobrazbo. Te tečaje je Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru prirejala v zadnjem letu v precejšnjem številu, vendar je vsekakor potrebno, da se ti tečaji še bolj pomnože, posebno v jesenskem in zimskem času, ko se lahko udeleženci odtrgajo od vsakdanjega dela. Zelo umestna je bila tudi prošnja zveznega tajnika g. Petelna, da se naj čimprej uvedejo tritedenski potovalni gostilničarsko-gospodinjstvi tečaji. S tem želimo namreč izobraziti tudi ono našo žensko gostilničarsko mladino manj premožnih članov. Opažamo namreč izvanredno veliko zanimanje že za te dva in pol mesečne gospodinjstve tečaje v Mariboru. Vkljub temu, da so internatski stroški precej visoki za današnje prilike, pričakujemo tem večje zanimanje, če se bo naša ženska mladina lahko udeleževala teh tečajev v svojem rodnem kraju.

Konečno bi omenili še potrebo, da bi se tudi v izvršilni odbor tujskega prometa pritegnili odposlanci obeh gostilničarskih zvez, da lahko tudi ob takih prilikah podajamo svoja mnenja in da se nam omogoči kot najvažnejši panogi pri tujskem prometu stalno sodelovanje z najvišjo tujsko-prometno institucijo.

Prepričani smo, da smo ravno s pomočjo tega zborovanja dokazali najbolj merodajnim faktorjem opasno stanje naše obrti in da je skrajni čas pomagati našemu podeželskemu gostilničarju iz te krize, v kateri se nahaja, če hočemo v resnici posamezniku in skupnosti dobro. Uspeh tega zborovanja odvisi tedaj le od tega, kako se bo predelal material, ki ga je zbral tujsko-prometni svet na tem zborovanju.

To bi bilo nekako poročilo o poteku tujsko-prometnega zbora, posebno tičoč se onih vprašanj, ki zanimajo vsakega gostilničarja in hotelirja. Pripomniti pa moramo nekaj, kar je posebno važno za Tujsko-prometni svet, da se ozira tudi na kraje v bivši mariborski oblasti. To omenjamo radi tega, ker se je večina debate vrtele okoli naše Gorenjske, ki je tujsko-prometno v resnici najbolj razvita, vendar moramo voditi brezpogojno brigo tudi o onih krajih, ki leže izven tega območja. Verujemo, da bo delo precej težko in v začetku tudi malo uspešno ali to je krivica onih, ki celo zadnje desetletje niso pokazali zanimanja za tujsko-prometno politiko naše Slovenije v velikem štilu. Eksploatirati se morajo vse krasote naših krajev, pa najsi bodo v Slovenskih goricah, na Dolenjskem, ob hrvaški meji, v Savinjski dolini in Dravski dolini ali pa tam na sivem Krasu.

Mi bomo to stremljenje podpirali z vso močjo, ker vemo, da ne leži rešitev samo nas samih v tujskem prometu, temveč tudi rešitev našega celega naroda. Pozivamo vse naše članstvo brez razlike spola in starosti, da inicijativno podvzema vse potrebne ukrepe, da se program Tujsko-prometnega

Za brizganec, limonado, malinovec in druge sadne soke uporabljajte

ROGAŠKO SLATINO

vrelec „TEMPEL“

ki razkrajja, oziroma nevtralizira vinsko kislino ter nadomestuje sodo-bikarbonalo v prašku
Je osvežujoča in ima dober okus.

— Dobi se v vseh boljših trgovinah. —

sveta izpolni do zadnje točke. Vse stroke in panoge, gostilničarji in obrtniki, trgovci in uradniki naj poskušajo pomagati in širiti razumevanje do tujskega prometa.

Nauk o serviranju.

Ferdo Jelenc, strokovni učitelj Zveze.

(2. nadaljevanje.)

Tudi glede svojih želja pri poteku obroka so gostje različni. Izkušeni in fin jedec, ali kakor ga zovemo s tujim izrazom **gastromom**, to je tisti, ki pozna postave želodca, si bo sestavil cel spored, predno prične jesti ter bo naročil s prvo jedjo vse, kar naj sledi. Temu bo **strokovnjaško** priporočilo pomočnika navadno všeč. Drugi pa bodo naročali eno jed za drugo ter imeli vsako prigovarjanje za vsiljivost.

Opojne pijače izgubljajo vedno več svoje prejšnje veljave ter mora gostilničar iskati povračilo svojega dela in stroškov vedno bolj pri jedeh. Vzdržnost od opojnih pijač imenujemo **abstinenco**. Če je gost, katerega imamo postreči, abstinent, ali če se mu ravno takrat ne ljubi piti vina ali piva, ga ne moremo pustiti brez vsake pijače ter mu ponudimo mineralno vodo. Če pa gost to zahteva, pa mu tudi brez vsakega obotavljanja prinesimo navadno pitno vodo. To se mora zgoditi brez naročila, kakor hitro sedejo k mizi dame ali otroci.

Ako gost želi plačati, je njegova pravica, da more to storiti takoj, ter se morajo obrati prilagoditi temu pravilu, ne pa gostje slabo organizirani plačilni službi ter čakati odrešenja. Sistem plačilnih natakarev ni v tem pogledu dovršen. Dobro urejeni obrati imajo za plačevanje blagajno v lokalu samem. V takih obratih mora pomočnik kuhinji, ozir. kleti itak napisati vse, kar od tam hoče dobiti, **bon**, to je listek, na katerem prejeto priznava. Ta bon izstavi s pomočjo indigo papirja v treh izvodih na enkrat. Enega od teh odda tudi blagajni, medtem ko je eden za kuhinjo, drugega pa obdrži zase. Na bonu je navedena tudi številka mize in sedeža v restavrantu. Na podlagi prejetih bonov odpre blagajnik vsakemu zasedenemu prostoru račun in ga nadaljuje, kakor pač boni prihajajo. Če želi gost plačati, je račun že izpisan, samo sešteti je še treba. Pomočnik ga prevzame pri blagajni in odda tam tudi takoj denar, ki mu ga je gost izročil, gostu pa pusti od blagajne saldirani račun.

(Dalje prihodnjič.)

Čuvajte značaj naše domače gostilne!

Kletarstvo.

K vinskem zakonu.

Po mnogih konferencah strokovnjakov in interesentov smo v prošlem letu dobili prepotreben novi vinski zakon, veljaven za vso državo. Pred kratkim je priobčil Uradni list Dravske banovine pravilnik k temu zakonu.

Že v prvih letih našega ujedinjenja se je pokazala potreba enotnega zakona, s katerim bi se uredila produkcija, promet in trgovina z vinom.

Pred zakonom o vinu je bila kontrola v prometu z vinom malodane nemogoča, ker nismo imeli zakona, ki bi veljal za vse vinorodne kraje naše države. V vsakem kraju so veljali drugi predpisi. V krajih, ki so prej pripadali Avstriji, je veljal stari avstrijski zakon, ki pa ga je že zamenjala avstrijska republika z novim in boljšim. V zemljah stare madžarske je veljal stari madžarski zakon, ki je tudi že opuščen. Srbija in Črna gora pa sploh nista imeli nobenih predpisov o prometu z vinom.

V takih razmerah se ni mogla urediti boljša produkcija in promet z vinom v notranjosti države, niti ni moglo priti do izdatnejšega izvoza. Vinska kriza je bila vsaki dan hujša. Izvoz našega vina je bil vse slabši, padel je i domači konzum.

Konzum je začel rapidno padati radi splošne gospodarske krize, nekaj radi splošnega gibanja proti alkoholizmu, več radi slabe kvalitete naših vin, posebno pa radi »šmarnice« in drugih samorodnic.

Kontrole v produkciji ni bilo nobene. Izvoznicarjem se ni moglo nuditi jamstva, da so vina napravljena po običajnih metodah racionalnega kletarstva. Proizvajala so se vsakovrstna vina vseh sort, vseh kvalitet, brez stalnih tipov, kletarstvo je bilo primitivno za produkcijo namiznih vin za svetovno, kakor domačo trgovino.

Novi vinski zakon hoče napraviti tozadevno red. V prvi vrsti hoče dvigniti kvaliteto naše produkcije. Treba prisiliti našega producenta, da dela racionalno in po načelih moderne vinske tehnike. Vse to velja i za našega gostilničarja, ki dostikrat vino naprej šola in ga oblikuje, predno ga na drobno raztoči.

Vina se morajo standardizirati po kvaliteti. Po posameznih krajih, posebno v tistih s kvantitetno vinsko produkcijo, se imajo ustvariti tipi vin.

Vinar, bodisi producent, trgovec, gostilničar, ne sme več delati kakor on hoče ali kakor on zna. Zakon zahteva od vsakega, ki se bavi z vinom za trgovino, tedaj tudi od gostilničarja, da mora raz-

Najstarejša Juvančičeva klet v Spodnji Šiški, Celovška c. št. 81, sedaj

Osrednja vinarska zadruga za Jugoslavijo v Ljubljani

ima na zalogi prvovrstna vina:

haloško, ormoško, ljutomersko, cviček, dalmatinsko belo in črno vino po najnižjih cenah.

Pisarna: Kongresni trg št. 2, v veži desno.

Svoji k svojim!

Gostilničarji in kavarnarji, pozor!

Svoji k svojim

Po zelo nizkih cenah dobite res najboljše pristno namizno in sortirano vino

iz vseh vinogradnih krajev pri

FRANJO CAJNKO

veletrgovina z vinom v SLOVENJGRADCU

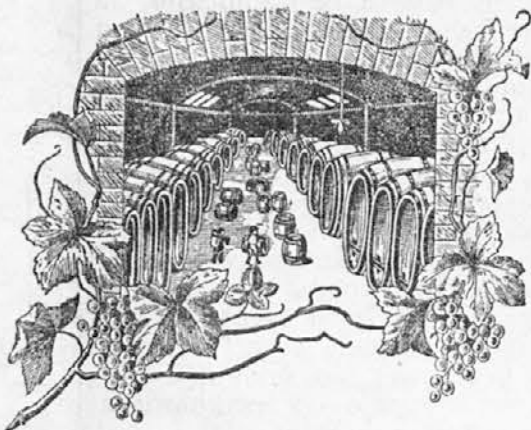
Lastni vinogradi · Razna odlikovanja · Vzorno kletarstvo

Vina v steklenicah (buteljke) vseh vrst

Viško črno dalmatinsko vino za zdravila

Zajamčena solidna in točna postrežba — Ceniki na razpolago

Zelo ugodni plačilni pogoji

umeti posel o proizvodnji vina. Kakor mora vsak obrtnik razumeti svojo obrt, ravno tako mora tudi vinar razumeti novodobno umno kletarstvo. Vinski zakon zahteva od vinarja, da svoj posel razume, da ima vina v higijskih prostorih in posodah. V tem pogledu je bilo do sedaj mnogo grešeno.

Vino, ki ni napravljeno in šolano kakor treba, ni stanovitno, čisto in za konkurenco. Prerane trgatve, nečisto mastenje grozdja, dolgotrajno prešanje, slabe kleti, slaba posoda in sploh slabo kletarstvo so pač glavne dosedanje hibe.

Vsaki vinski zakon mora iti za tem, da zaščiti solidnega vinarja od solidne konkurence. Napredni vinogradar, ki neguje in brani svoj plemeniti nasad, ne more prenašati konkurence od divje necepljene trte, kakor so to šmar-nica in druge samorodnice.

V vseh naprednih državah se hoče zakonitim potem preprečiti ponarejanje vina. Izkazalo pa se je, da se s samim zakonom ne more uspešno pobijati potvorbe vina, ako se ne ve količine pridelka in če prodajalci in trgovci vsega knjigovodstveno ne zabeležujejo. Kemična analiza sama v vseh slučajih ne zadostuje, morajo se voditi knjige o nabavi vina, sladkorja i. dr. snovi, potrebnih za manipulacijo z vinom.

Da ne ostane vinski zakon samo mrtva črka na papirju, se snujejo enološke postaje (vinarski zavodi), kemični zavodi (analični laboratoriji), posebni strokovni odbori pa proučujejo vina in vršijo analize.

V začetku je to razburilo marsikateriga vinarja, toda že prihajajo do spoznanja, da je taka kontrola potrebna tako za producenta kakor tudi za solidnega trgovca in slednjič za konzumenta samega. Kajti tudi konzument išče vino tam, kjer je siguran, da bo dobil naravno vino in od plemenite trte.

Z napredkom kletarstva so se uvedli razni načini postopanja z moštom in vinom. Tukaj novi vinski zakon točno navaja dovoljene in nedovoljene postopke.

Da ne bo naš vinogradnik samo producent sirovine, se ga hoče, posebno malega producenta, uvesti v vse po zakonu dovoljene metode umnega kletarstva. Če bo naš vinar kakor tudi gostilničar delal na primitiven in zastareli način, potem nikdar ne bo mogel tekmovali z vinarji, ki delajo po moderni vinski tehniki. Da se pa omogoči malim producentom delo s potrebnimi in dragimi stroji in tako kakor veletrgovina kletarska stroka, se jih hoče združevati v za-

druge za združeno predelovanje grozdja, odnosno šolanje vina.

Težke zahteve današnjega vinarstva bodo ugonobile marsikateriga vinarja, odnosno bo tej panogi raje obrnil hrbet. Drugi vinarji pa bodo prisiljeni, da popravijo svoje dosedanje delo ali da se združijo z močnejšimi in razumnejšimi.

Vinski zakon čuva samo umnega, naprednega vinarja ter je v interesu solidnih producentov in solidne konkurence.

V prihodnji številki »Gostilničarskega vestnika« hočemo prikazati najvažnejše odlomke zakona o vinu s pravilnikom.

F. V.

Vprašanje S. H. iz K. v Sl. gor. Pri nas, posebno pri manjših vinogradnikih je še vedno precej šmar-nice in nekaterih drugih samorodnih trt. Ker posebno šmar-nica obilo rodi, ker je ni treba cepiti, ne škropiti, ne žveplati in daje mnogo močnega, zelo opojnega vina, se je iz navedenih razlogov vinogradnikom kljub posebnemu neprijetnemu okusu priljubila in jim je po zadnjih odredbah ločitev od šmar-nice težka. Ali je res, da se morajo skrečiti vsi nasadi od šmar-nice in drugih samorodnih trt?

Odgovor: K skupini takozvanih samorodnih ameriških trt in njih križank prištevamo izabelo, york madeiro, katawbo, elviro, brant, jaquez in druge.

Ko je trtna uš svoječasno pustošila naše vinograde, so začeli uvaževati v Evropo navedene samorodne trte, ker so mislili, da bo mogoče z njimi vinariti kljub trtni uši. Izkustvo pa je dokazalo, da iz večine ne morejo do cela kljubovati trtni uši in da njih grozdje malinastega okusa (okus po jagodah, po stenicah), nudi mnogo manj vredno vino kot naše domače sorte. Vinski poznavalci odklanjajo šmar-nico in druge samorodnice, ker jim je že njih okus zoper-n. Znano je dalje, da vsebuje vino od šmar-nice kakor od drugih samorodnih trt večje količine metilnega alkohola (lesni špirit), ki je hud strup za človeški organizem. Znano je tudi, da vino od teh samorodnic, posebno od šmar-nice, v večjih množinah zavžitka, ljudi docela zmešajo, jih poživinijo in povzročijo toliko pokoljev in nesreče med našim narodom.

Z ozirom na to, ker so vsa ta samorodna vina tako kvarna ljudskemu zdravju in ker kvarijo na domačih tleh, kakor na inozemskih trgih sicer dober sloves naših slovenskih vin, ker tedaj škodujejo vinski trgovini, obstoječi zakoni omejujejo in obdavičujejo šmar-nične nasade.

Nikjer pa ni zapovedano, da se mora izkrciti šmar-nica. Lahko obdržijo šmar-nične nasade še naprej, toda davek na šmar-nične trte bo predvidoma vsako leto večji, tako da se trdovratno držana nadaljnja kultura šmar-nice tudi iz tega vidika ne bo več izplačala.

Kdor hoče še na vsak način naprej vinariti in če ima zato tudi prvovrstno primerno vinogradniško lego, ta naj precepi šmar-nico ali če je že starejša, jo izkrci in zasadi vinogradniški svet s takimi žlahtnimi evropskimi trtami, ki mu bodo obilo rodile in dale dobro zdravo domačo pijačo, pa tudi še kak preostanek za odprodajo.

F. V.

Kako se postopa pri izdaji dovoljenj za točenje lastnega pridelka.

Kraljeva banska uprava je na številne proteste in prošnje, ki so prihajale od Zveze v Mariboru konečno uvidela, da ne more dopustiti kar poljubno število vinotočev in s tem resno ogroziti obstanek gostiln. Radi tega se je izdalo 18. decembra vsem sreskim načelstvom sledeči odlok:

»Množe se pritožbe, da politična oblastva brez nadaljnega izdajajo finančnim oblastvom potrdila, da ni ugovora proti točenju vina lastnega pridelka pod vejo. Primerilo se je, da so taka potrdila dobili lastniki vinogradov brez ugotovitve, če so zato pogoji naredbe z dne 11. decembra 1833 dež. zak. št. 19.710, za teritorij bivše Štajerske, odn. z dne 11. avgusta 1853 dež. zak. št. 181 za teritorij bivše Krajske in čl. 16. lit. pravilnika o gostilnah dani. Finančno oblastvo izda potem točilno dovoljenje zanašajoč se na izjave političnega oblastva. Ker so zlorabe takorekoč na dnevnem redu, odredjam, da se taka potrdila finančnim oblastvom izdajajo brezizjemno le v slučajih, kjer so gori omenjeni zakoniti pogoji dani.

Sreska načelstva naj glede točenja vina lastnega pridelka uvedejo najstrožjo kontrolo in skrb za to, da se prekoračenju izdanega dovolila pride v okom s takojšnjim preklicom dovolila. Poleg tega naj se v danem slučaju proti dotičnim točilem postopa kazensko po določilih pravilnika o gostilnah, oziroma po predpisih obrtnega reda.

Kakor vidite smo se torej po dolgem boju približali konečno starim predpisom, in sicer ravno prej naznačeni gub. naredbi z dne

11. decembra 1833, br. 19.710, katera določa, da se sme točenje lastnega pridelka izvrševati le pri stanovanju pridelovalca v kraju pridelovanja, torej točenje lastnega pridelka se vrši lahko le v onem kraju, odnosno oni občini, kjer se nahaja vinograd, pač pa vedno v lastni hiši. Na podlagi tega odloka banske uprave je začela finančna direkcija postopati sledeče:

Točilno pravico za točenje lastnega pridelka izdaja direkcija, ne da bi predhodno vprašala sresko načelstvo le onim vinogradnikom, ki želijo točiti vino lastnega pridelka na kraju, kjer trta rodi ali pa v isti politični občini, kjer se nahaja vinograd. V slučaju, da nima v isti politični občini lastnega poslopja in zaprosi tedaj za otvoritev vinotoča pod vejo v drugi politični občini, tedaj vpraša finančna direkcija za mnenje pristojno sresko načelstvo. Le na podlagi takega dovoljenja dovoli finančna direkcija otvoritev vinotoča pod vejo v drugi politični občini, kakor se nahaja vinograd pridelca.

Razumljivo, da s tem še ni doseženo vse, ker naredba iz l. 1833 je bila izdana v vseh drugih prilikah in je imela predvsem smoter pomagati revnemu vinogradniku do izkupička njegovega vina. Danes opažamo nasprotno, da je revni vinogradnik popolnoma potisnjen v stran, ker so na njegovo mesto stopili veleposestniki, trgovci, obrtniki, priпадniki svobodnega poklica in pa inozemci, to je sami taki sloji, kateri imajo bogate dohodke v svojem poklicu. Vprašamo se tedaj, če je sploh na mestu, da se izvaja še ta naredba mesto, da bi se prilagodila današnjim prilikam. Mislimo, da bi bili tudi gostilničarji zadovoljni, če bi bile današnje življenske možnosti vsaj prilično take, kakor v onem času, ko je bila izdana naznačena naredba.

Mi stojimo brezpogojno na stališču, da se mora enkrat za vselej urediti vprašanje vinotočev pod vejo, in sicer v takem smislu, da se ne bo ščitil samo vinogradnik, ne glede na obseg njegovih prihodov temveč, da bo našel vsaj malo usmiljenja tudi gostilničar, ki nosi velike žrtve današnje vinske krize. Ali je mogoče potrebno, da propada gostilna na korist onega veleposestnika in onega inozemca, ki bi imeli radi svojih zvez dovolj priljubljenosti, da razprodajo svoje zaloge v inozemstvu. Ne vemo, kako bi se izrazili glede te tolerance napram inozemskim vinotočarjem, kaj bi n. pr. rekli avstrijski gostilničarji, če bi jim pred nosom točili vinogradniki jugoslov. državljanstva svoje vino, ko pa so že začeli gonjo proti dalmatinskemu vinu in kaj bi rekla avstrijska država, če bi taki vinogradniki našega državljanstva pošiljali izkupljene šilinge v Jugoslavijo in slabili narodno premoženje lastne države. Ali more biti nam vseeno, da se ravno ti inozemci na škodo našega vinogradnika, ki črpa svoj eksistenčni minimum le iz svojega vinograda, redijo na naši zemlji, dočim pritiska kriza naše državljanke neusmiljeno ob tla. Tako ne sme več naprej.

Že večkrat smo na tem mestu odločno povdarjali, da nimamo ničesar proti onim vinogradnikom, ki se žive edinole od vinograda in ki so siromašni. Čeprav je stremljenje banske uprave, da kolikor mogoče ob danih prilikah

Posojilnica v Ptuj (Narodni dom)

ima na zalogi letnike vina 1928, 1929 in 1930 po sledečih cenah franko Ptuj:

letnik 1928 Din 2.75

letnik 1929 Din 6.—

letnik 1930 Din 4.— do 5.—

Interesenti se naj obrnejo ali osebno ali pismeno na upravo Posojilnice v Ptuj (Narodni dom)

zaščiti tudi našo obrt, vendar moramo ugotoviti, da se **površno razmotrivajo podatki, ki so mero-dajni za presojo prošenj za to-čenje lasnega pridelka. Ugotav-ljamo, da ne moremo imeti dovolj vere v ona potrdila, ki jih izdajajo občinska poglavarstva, ker smo ugotovili že v nekaterih slučajih, da njihove izjave niso odgovarjale dejanskemu stanu.** Želeli bi bilo tedaj, da se take občinske načel-nike pokliče na odgovor, ker ima-jo čuvati kot načelniki občin v isti meri interese vinogradnikov, kakor gostilničarjev in da se v bodoče vpraša le žand. postaje.

Podvzeli smo vse korake in smo prepričani, da ne bodo zrastle drevesa vinotočarjev do nebes. **(Pravico imamo do iste zaščite, kakor drugi sloji in upamo tudi, da jo bomo našli. Vsem našim članom pa priporočamo, da nam pomagajo pri našem delu s tem, da nam redno poročajo, kako se vrši obratovanje v vinotočih.)**

Kaj je treba vedeti in okreniti gostilničarju, ki namerava razširiti ali stavbeno preurediti svoje obratne lokale.

Pravilnik o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alko-holnimi pijačami iz leta 1925, od-nošno dopolnjen leta 1927, določa v IV. poglavju in posebej v členih 22—36 točni postopek, kako se pridobi krajevna gostilniška pra-vica. Pridobi se krajevna pravica ali za novo stavbo, ki se šele na-merava zgraditi ali pa za zgradbo, ki že stoji. Za vsakega izmed obeh slučajev so tako prosilcu, ka-kor odločujočemu oblastvu dolo-čeni natančni in izčrpni predpisi.

V navedenem pravilniku pa ni nikjer povedano, kako se je rav-nati tedaj, ako namerava gostil-ničar svoje obratne lokale stav-beno preurediti ali razširiti, torej izvršiti adaptacije v stavbi, za ka-tere je krajevna pravica že pri-dobljena in v kateri se gostilniški obrt že izvršuje. Saj so slučaji na dnevnem redu, da temu ali onemu gostilničarju obratni lokali ne ugajajo ali tudi za obrat ne zado-stujejo in da jih je treba zahte-vam sodobnega napredka ter zla-sti razvoja tujskega prometa pri-merno preurediti. Treba je morda dvigniti hišo, nadzidati nadstrop-je, odpraviti obokane stropce, ure-diti shrambo poleg kuhinje, adap-tirati sanitarnim predpisom od-govarjajoče stranišče, dopolniti sobe za tujce z ureditvijo kopalnice, premestiti vrata, povečati okna itd.

Po katerih prepisih se je ravnati v teh slučajih?

Kdo dovoljuje take stavbene preureditve in izdaja gradbena ter vporabna dovoljenja?

Ne more biti dvoma o tem, da je tudi vse stavbene adaptacije iz-vršiti po veljavnih stavbenih pred-pisih. Ako namreč veljajo pred-pisi stavbenega reda za vse za-sebne stavbe, morajo tembolj vel-jati za obrtne stavbe, ki so javno dostopne. Stavbeno oblastvo za za-sebne zgradbe je županstvo do-lične občine, v kateri se ima grad-ba vršiti. Stavbeno oblastvo je za vse stavbe obrtnega značaja, ki podležejo odobritvi obrtne oblasti po III. oddelku obrtnega reda, je sresko načelstvo kot obrtno obla-stvo. Stavbeno oblastvo v slučaju zgradbe, za katero je zaprosena podelitev krajevine pravice, je v smislu člena 22 in 26 pravilnika o gostilnah kraljevska banska uprava.

Medtem ko govori stavbeni red jasno tudi o preureditvah v ob-stoječi stavbi ter določa, da je tudi v tem pogledu pri zasebnih stav-bah odločujoče oblastvo županstvo ter istotako določa § 32 obrtnega reda postopek pri preureditvah obrtne naprave, pa pravilnik o gostilnah prav nič ne predpisuje kako je postopati pri preuredbah v obstoječih gostilnah.

Da marajo take preuredbe biti pod nadzorstvom oblastva je ja-sno, ker zamorejo biti za razvoj tujskega prometa ter sicer iz jav-nih ozirov velike važnosti in v ozki zvezi s prometno-, varnostno-, zdravstveno-, požarno- in nra-vstveno policijo.

Ob nezadostnih prepisih so bila sreska načelstva nesigurna, go-stilničarji pa so se obračali delo-ma na obrtna načelstva, deloma na županstva, v mestih pa na me-stna načelstva, mnogi pa so pre-uredbe izvršili brez vsake odobritve. To nastalo zmedo je bilo tre-ba temeljito odpraviti ter položaj razčistiti.

Ker pripada po členu 100 pra-vilnika o gostilnah obče nadzor-stvo nad vsemi točilnimi obrati pristojnemu sreskemu načelstvu, je kraljevska banska uprava Drav-ske banovine v Ljubljani v mno-gih načelnih odločbah določila, da pripada v smislu citiranega člena 100 pristojnemu sreskemu načelstvu tudi nadzorstvo nad pre-uredbami v obstoječi gostilni. Pri tej priliki je kraljevska banska uprava odločila, da ima pristojno sresko načelstvo smiselno uporab-ljati čl. 24 in nadalje pravilnika o gostilnah ter izdati stranki na podlagi komisijskega ogleda od-lok in se svoječasnno potom kolav-dacijskega ogleda prepričati, če je stranka vsem pridržkom in pogo-jem stavbenodovoljnega odloka ustregla. To je torej stališče vel-javne praske, ki se je po dani po-trebi nujno razvila s smiselno uporabo določil pravilnika o go-stilnah.

Gostilničarju, ki namerava ob-stoječo stavbo preurediti, se je to-rej v prvi vrsti in edino obrniti do pristojnega sreskega načelstva za navodilo, ali pa mu kar pred-ložiti predpisno kolkovano vlogo ob priložitvi potrebnih načrtov, iz katerih bo nameravana stav-bena preuredba razvidna.

Tako je s potrebnimi pojasnili kraljevska banska uprava raz-čistila dolgo časa nejasni položaj predmetnega vprašanja; zato jo prosimo, da bo na merodajnem mestu opozorila ter posrbela za to, da bo bodoči obrtni zakon tudi v tem pogledu vseboval jasna do-ločila. F.

Prijava za skupni davek na poslovni promet.

Po § 5. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o skupnem davku na poslovni promet so dolžne vse one osebe, ki po uredbi o skupnem davku na poslovni pro-met niso predvidene kot plače-valci tega davka, predložiti naj-kasneje **do 30. aprila 1931.** prijavo o popisu in vrednosti blaga, ka-tero se je pri njih nahajalo dne 1. januarja 1931, nadalje o popisu in vrednosti blaga, nabavljenega v času od 1. januarja do 31. mar-ca 1931.

Razen tega so dolžne te osebe v prijavah navesti tudi vrednost blaga, prodanega v prvem četrt-lelju 1931 in znesek terjatev od prometa blaga, danega na kredit izza dneva, ko je stopil prvotni zakon o davku na poslovni pro-met v veljavo, to je izza 1. janu-erja 1922 do 31. marca 1931, to pa le, v kolikor te terjatve niso bile poravnane do 31. marca 1931.

Prijave je podat po dosedanjih obrazcih na prijave davka na po-slovni promet, ki naj se primerno izpolnijo.

Odrejeni rok 30. aprila se pod nobenim pogojem ne more po-daljšati.

Kot davčni zavezanci, omenjeni v prvem odstavku § 5. omenje-nega zakona se smatrajo vse ose-be, ki po uredbi z dne 14. mar-ca 1931., št. 16.100 niso navedene kot zavezanci skupnega davka na poslovni promet, to je, ki v bo-doče sploh ne bodo več plačevali ta davek.

Iz tega sledi, da morajo vložiti prijavo vsi trgovci, brez ozira na vrsto blaga, ki ga prodajajo in ne glede na to, dali so blago nabavili od domačih producentov ali iz inozemstva.

Konsum Radenske zdravilne vode

stalno raste. To je zadosten dokaz, da ljudje to mineralno vodo izredno čislajo.

V Vašem interesu je, da svojim gostom usrečete ter jim servirate

Radensko zdravilno vodo,

ki ima to prednost, da paralizira vinsko kislino ter napravi tako vsako tudi najbolj kislo vino prijetno pitno.

Rokodelcem, obrtnikom in in-telektualnim delavcem ni treba vložiti teh prijav, ker so zavezani še nadalje splošnemu 1% davku na poslovni promet.

Osebe, ki so z uredbo in tarifo o skupnem davku na poslovni promet predvidene kot plačevalci tega skupnega davka, so dolžne tudi v istem roku (30. aprila 1931) predložiti prijavo. V tej prijavi je navesti le vse blagovne terjatve od 1. jan. 1922 do 31. marca 1931, v kolikor te terjatve niso bile do tega dne poravnane.

K tem osebam se prištevajo sa-mo domači producenti, katerih blago podleže davku na poslovni promet. Ako pa blago teh domačih producentov ni zavezano skup-nemu davku na poslovni promet, tedaj morajo tudi predložiti pri-javo v smislu prvega odstavka te-ga poziva.

Veletgovci alkoholnih pijač — razen piva — za katere veljajo odredbe člena 2. uredbe z dne 30. marca t. l., kateri so na mno-žino pijač po stanju 1. aprila 1931 že prej plačali državno trošarino, morajo prijaviti po registru vso zalogo in njihovo vrednost, kakor tudi vse terjatve iz prometa z al-koholnimi pijačami, izza 1. janu-erja 1922 do 31. marca 1931, se-veda le, v kolikor te terjatve niso bile do tega dne vplačane.

Oni veletgovci alkoholnih pi-jač pa, ki imajo blago v privatnem trošarinskem skladišču, morajo prijaviti samo vse neplačane ter-jatve od 1. januarja 1922 do 31. marca 1931.

Na isti način imajo postopati tudi vsi točilci pijač na drobno (gostilničarji, kavarnarji itd.).

Za vse ostale prodajalce troša-rinskih predmetov, bodisi na de-belo, bodisi na drobno, veljajo od-redbe prvega odstavka tega po-ziva.

Priobčujemo podrobneje ta raz-pis, ker se nekateri člani bavijo še z drugo obrtjo, odnosno s trgo-vino.

Gostilničarjem je prijaviti tedaj do 30. aprila t. l. le zalogo alko-holnih pijač, ki so jo imeli dne 1. aprila t. l., in za katero so že plačali trošarino. Pazite na rok prijave.

Ali so nam podučna potovanja potrebna?

Z ozirom na nekatere opazke — tu nimamo v mislih neko misti ficirano pismo — pač pa opazke par članov, ki so mnenja, da so podučna potovanja popolnoma od-več češ, da jim ni treba nikakega pouka v njihovi stroki. Mi, ki po-znamo naše gostilne in ki njih položaj, odnosno stanje objektiv-neje presojamo ko pa posamezni naši člani, moramo reči, da smo popolnoma nasprotnega mnenja. V današnjem času, ko je kriza velika in ko se pojavlja tudi v po-gledu tujskega prometa izvan-redno huda konkurenca je naša sveta dolžnost, da poskušamo pri-lagoditi našo gostilno zahtevam današnjega časa. Nikakor ne mo-remo in ne smemo trpeti — ker nam leži bodočnost naše gostilne na srcu — da zaostajamo še bolj za razvojem gostiln v inozemstvu. Nesmiselno bi bilo, da bi držali

križem roke in čakali v tej krizi vesoljnega dne. **Dolžnost naša je, da ravno v tej nevarnosti podvo-jimo našo odporno silo, da poži-vimo incijativo, samozavest in pa ambicijo, da rešimo to, kar se pač rešiti da.** Omeniti moramo še, da se izdeluje pravilnik o ustroju gostiln in da bo sleherni mor-al do zadnje črke izpolniti posa-mezna določila tega pravilnika. Lahko si je misliti, kako bo izgle-dala tedaj ona gostilna, ki se ne briga za napredek in razvoj in jo bo moderna gostilna uničila na-mah. Gledamo v bodočnost in se ne brigamo samo za materijelne koristi našega članstva, temveč skušamo povzdigniti njegovo od-porno silo potom kulturnega dela in smo zato lansko leto otvorili gostilniško-gospodinjinske tečaje, servirne tečaje, kletarske tečaje in v letošnjem letu hočemo te te-čaje še razširiti, odnosno izpopol-niti z enodnevnimi propagandnimi in tritedenskimi potujočimi go-stilniško-gospodinjinskimi tečaji ta-ko, da bomo lahko slehernemu go-stilničarju in sleherni gostilni-čarki, kakor tudi naši **gostilni-čarski mladini** nuditi ono, kar najbolj potrebujejo za umno obratovanje.

S temi potovanji pa smo torej storili zopet korak naprej. Važnost takih potovanj ceni tudi banska lanska uprava in se ga udeleži po svojem ravnatelju Tujsko-prom. sveta. Potni stroški so tako nizko odmerjeni, da jih oni, ki hoče ravno zboljšati svoje obrate lahko pogreša, ker mu bodo v kratkem prinesli bogate koristi. Mislimo, je bolje skriti svoje osebne iz-datke in jih porabiti za tako po-tovanje. Slična potovanja pri-re-jajo tudi druge obrti. Različne ustanove pošiljajo in subvencijo-nirajo gojenke in gojence za poset inozemskih strokovnih šol. Kaj naj bi rekli ti kritiki, če jim po-vemo, da je Zavod za pospeševa-nje obrti v Ljubljani poslal nekaj gojencev in gojenk poslal v frizer-sko šolo na Dunaj ali da si naši kmečki sinovi ogledujejo vzorne kmetije po Švici in drugod. Kaj naj rečejo naši kritiki, če povemo, da gostilničarska mladina v Švici, Nemčiji in Avstriji potuje vsako leto v inozemstvo. Kaj pa dela naša mladina? Ta sprejemlja od svojih mater in očetov isto ded-ščino, kakor so jo oni podedovali od svojih prednikov. Ali je to naš naraščaj?

V letošnjem letu nismo mogli organizirati poučnega potovanja naše mladine, pač pa bomo to storili prihodnje leto ter si poi-skali sredstev, (ampak ne iz Zvezne blagajne), da bomo v to svrhu na-šo gostilničarsko mladino tudi gmočno podprli. Mi gremo preko teh opazk, ker imamo mirno vest in ker uživamo radi tega tudi moralno in materijelno podporo oblasti, ki z zanimanjem sle-dijo našemu kulturnemu delu v prospeh gostilne in hotelov v Slo-veniji. Odveč se nam skoro zdi, da smo v to svrhu porabili toliko prostora, vendar smo hoteli po-kazati pogrešno naziranje v naših vrstah in da niso ti kritiki pojedli z veliko žlico strokovno izobrazbo, ki jim je za stroko potrebna, tem-več, da ravno njim še mnogo mno-go manjka.

Jubilej.

Gospod Guček Franc, načelnik naše zadruga v Kozjem je obhajal 20. marca t. l. 70 letnico svojega rojstva in se čutilo dolžnega, da se tudi »Gostilničarski vestnik« spomni ob tem jubileju svojega vrlo oglednega prijatelja.

Imenovan je bil rojen 20. marca 1861 v Jurkloštru pri Planini. Za gostilniški poklic se je že zanimal v zgodnji mladosti. Čez dve leti je bil uslužben kot točilni natakar v Štorah pri Celju, tam se je tudi leta 1887. poročil in še isto leto prevzel restavracijo v graščinskih prostorih v Kozjem. Po 9. letih marljivega dela se je popolnoma osamosvojil in kupil lepo posestvo in odprl istotam tudi gostilno, ki jo še danes vodi. Da ni imel malo skrbi naj priča njegova obilna družina, saj je vzgojil kar 9 otrok, jih primerno izšolal in tudi vse dobro preskrbel.

Tekom bivanja v Kozjem pa se ni samo pečal z gostilniško obrtjo, temveč je moral tudi pokazati svoje zmožnosti pri okrajni hranilnici, in sicer v načelstvu, kjer je 42 let neprestano in z vsem priznanjem vodil odgovorne posle, ravno tako pa so ga tržani pošiljali 42 let v občinski odbor, 4 in pol leta pa so mu celo podelili čast župana. Kakor smo omenili je moral prevzeti tudi čast in težave načelnika gostilniške zadruga. Človek bi skoraj mislil, če ga išče v njegovi gostilni, da bo naletel na sključenega starca, ali mora se čuditi, da ga 70 let ni strlo, temveč, da mu je pustilo mladeniško živahnost, ki pride v polni meri do izraza takrat, ko zaigra poskočnice na harmoniko ali pa na violino. Lep vzgled današnji mladini.

Tudi mi se priključujemo iskreni želji vseh njegovih tovarišev, da naj nam ga Bog ohrani še dolga leta čilega, zdravega in vselega.

A. S.

Dobrote gostilničarskega stanu.

Menda ima malokateri stan toliko težav, kakor baš gostilničarski. Plačevati mora vse polno davščin in se ravnati po strogih finančnih in policijskih predpisih, ki se množe od dne do dne. Vrh tega mora prenašati še razne sitnosti, ki jih stresaajo nekateri gostje. Pri vsem tem pa mora biti nad vse vljuden in smeje odobravati vse, kar taki gostje ugibajo, četudi so čestokrat največje neumnosti. Tudi se ne sme postaviti v bran žalitvam, ker je sicer takoj zamera in gost izostane. Mnogo pa jih mora preslišati zaradi jedi in še več zaradi pijače. Temu je porcija premajhna in predraga, onemu prevelika, ker mu zadoštuje le polovica. Jed zopet je prevroča — premrzla, preveč ali premalo slana, kislja, zabeljena, kuhana, pečena, pražena, ocvrta itd. Za vsakega gosta bi morali imeti posebno kuharico. — Pivo je premrzlo ali pretoplo, ima preveč ali premalo pen, je prevedeno, pregrenko itd., kakor, da ga vari gostilničar sam. Posebne sitnosti pa uganjajo nekateri gostje zaradi vina. Poskušajo ga in emokajo: »Mj, mj, mj,« potem pa te nahruli, da je danes drugačno kakor je bilo včeraj, čeprav je popolnoma isto in iz istega soda. Tudi je temu premočno, onemu prelahko, pa zopet prekislo — presladko, presvetlo — pretemno itd. S tako povsem neutemeljeno kritiko pride na dan najraje tedaj, kadar so slučajno navzoči novi gostje. Sugerira jim vse napake, ki jih sploh ni. Prav rad jim pove, da ima n. pr. »Pri trahtarju« prekrasen cviček in še za dva dinarja ceneje, le da jih odvrne od gostilne.

Posebno poglavje tvorijo gostje med seboj. Ta ne mara onega, oni ne tega, oba skupaj ne tretjega; se prezirajo, zbadajo, včasih tudi sporečejo, naposled pa izostanejo na tvojo škodo kar vsi hkrati. Na kmetih pa se še steno. — In natakari! Tudi ta ni vsem všeč.

Tem je prestara, onim premlečna, drugim zopet pregrda, njih ženam pa vedno premlada, prelepa, prezapeljiva, »prededcevska« itd. Pa je nekaterim tudi presuha — pretolsta, premajhna — prevelika, prepočasna — prefufasta, prerena — presmešna in bogsigavedi kaj še vse dobe slabega na nji, dobrega navadno prav malo ali nič. Všeč je včasih le gostilničarju, pa še temu prav na skrivaj, da mama ne zvedo.

V lokalu se preveč kadi, tudi je prevelik hrušč in trušč, ker je prenapolnjen ali je predolg čas, ker je preprazen. Pa je v njem tudi pretoplo ali premrzlo in vleče pod noge ali na glavo itd. Prti na mizi niso pri vsakem zlitem kozarcu drugi, sveži. Razsvetljava zopet ne ugaja vsem; v lokalu je temu presvetlo, drugemu pretemno. Tudi straniše ni za vse prav; je preozko — preširoko, prenizko — previsoko; nekaterim je tudi odprtina prevelika, drugim pa žal premajhna.

»Metka, ali imate časopise in katere? Rad bi čital.« — »Da gospod! Imamo »Jutro«, »Slov. Narod« in »Slovenca«. — »Ali humorističnega nimate nobenega?« — »Ne, gospod!« — »Povejte svojemu gospodarju, da mora imeti tudi take za smeh in kratek čas. Takoj naj naroči »Čuka na veji«, »Figo na hruški« in »Mačka na šporcherdu«, pa dobro je, da ima tudi »Ilustrierte« in vsaj še »Steiner. allgemeine Nachrichten«. Če jih prihodnjič, ko pridem, ne dobim, me ne bo več, pa mojih prijateljev Siksta, Gola in Volbenka tudi ne bo več, zapomnite si to!«

Tudi kvartopirci imajo svoje zahteve. Pri tej mizi bi radi tarokirali, pri drugi marjašali, pri tretji pa si žele domino ali šah. Karte pa morajo biti vedno lepe, ne »zapehane«, ne zamazane, nove.

Po daljšem sedenju postanejo nekateri gostje veseli ter zapojejo. Oni, ki so dobre volje, žele naj zapoje še kako »lepo«, sitneži pa zahtevajo, naj gostilničar to vpitje prepove. Najhuje pa je ob policijski uri. Nekaterim ni mogoče dopovedati, da sledi prekoračenju policijske ure občutna kazen, ki zadene vedno le nedolžnega gostilničarja. Oko postave se pokaže drugič, v par dneh pa dobi gostilničar poziv, naj plača kazen, ki je od slučaja do slučaja višja. Ko potoži to svojim gostom, so vsi nedolžni in nobenemu onih, ki so prestopek zagrešili ne pride na misel, da bi vsaj nekaj prispeval h globi.

Take in enake dobrote uživa gostilničar kar naprej. Bo že res, da je tedaj, ko je Bog delil zemljano težave, prisotni gostilničar trikrat zavpil »tu«.

Navzlic vsem tem težavam pa moramo gostilničarji resnici na ljubo vendarle z veseljem priznati, da so nam vsi gostje vedno dobrodošli. Posebno pa imamo radi one, ki so na vsa moč lačni, še bolj pa žejni. Pa brez zamere, saj mora biti malo »heca«.

Gostilničarska pivovarna v Laškem.

Vsa slovenska javnost nestrpno pričakuje poročil, kako se razvija akcija za ustanovitev domače naše pivovarne, ki bo na mah spreminila kvaliteto in ceno piva na boljše in cenejše. Premnogim se zdi, da gremo prepočasi proti svojemu cilju, mnogi obupavajo, češ, predolgo se ne skliče ustanovni občni zbor, preveč se odlašja in zakaj se ne prične z zgradbo, ogromna večina pa trdno zaupa pripravljalnemu odboru in ga podpira v njegovem delu.

Treba pa je nekaj pojasnil, ker stojimo tik pred ustanovnim občnim zborom. Nad 12 milijonov Din delniške glavnice je podpisano, bližamo se tretjemu plačanemu milijonu in od dneva do dneva se naglo dviga vplačani kapital. Priznati se mora, da so vplačila proti pričakovanju velika in točna, ker smo pričakovali, da bodo vsi subskribenti odlašali s plačilom do ustanovnega občnega zbora. —

Če se navzlic temu vplačuje tako pridno že zdaj, je to znak, da se nevzdržema bližamo uresničenju naših načrtov. Stanovska zavest gostilničarjev daje zanesljivo upanje tudi za uspevanje naše pivovarne!

Veliko zanimanje za našo pivovarno kaže, da se ista ne bo smela zgraditi v najmanjšem obsegu, temveč, da moramo računati z velikim konzumom našega piva, kateremu mora odgovarjati tudi kapaciteta pivovarne. Radi tega se bo morala glavica povišati in se baš vršijo sondiranja in tudi že poganjanja za pridobitev nadaljnjih 5 do 10 milijonov Din.

Naši Nemci, dasi ponovno vabljeni, se niso hoteli udeležiti subskripcije v večji meri. Zdi se, da so dobili migljaj od onih, ki financirajo pivovarno Union. Mi smo jim prožili roko za skupno gospodarsko delo, če je niso hoteli sprejeti, so s tem pokazali, da tudi še sedaj nočejo složnega dela s sodržavljanji. Posledice si naj sami pripišejo. Menda baš radi zadržanja Nemcev je subskripcija v njih centrih Celju in Mariboru sramotno slabo izpadla, dasi bi ti dve mesti imele gotovo največ interesa na naši pivovarni.

Ustanovni občni zbor bo sklican takoj, ko dobimo koncesijo. Prošnja se nahaja pri trgovinskem ministru ter je poskrbljeno, da bo v nekaj dneh ugodno rešena, naku se bo brez odloga določil dan ustanovnega občnega zbora.

Ni nobenega dvoma več, da bomo v enem mesecu pričeli z zgradbo, da bo stavba letos zgotovljena v toliko, da se bo pričelo v pozni jeseni z varenjem piva in da bo spomladi pivovarna že v polnem obratu. Da se to delo pripravljalnemu odboru olajša in da bo tudi bodoči upravni svet imel lažjo nalogo, je pač treba, da storite vsi, ki ste podpisali delnice, svojo dolžnost ter vplačate glavnicu. Ni treba odlašati do občnega zbora. Občni zbor bo tem sijajnejši, s čim večjim vplačanim kapitalom se bomo lahko pri tej priliki izkazali.

V pojasnilo na različna vprašanja glede izdelovanja kvasa omenjamo, da je ta fabrikacija, sporedno z varenjem piva, tudi v načrtu.

Ker pa je zamišljeno kot glavno podjetje seveda pivovarna in tvori kvas, ki se bo v njej izdeloval le stranski produkt, je umevno, da bo pri gradnji pivovarne na vsak način vpoštevana tudi fabrikacija kvasa.

Pričakujemo tedaj, da se boste našemu pozivu odzvali in da bodo vplačila do občnega zbora še hitreje napredovala, kakor so do danes. Ne zadržujte, temveč pomagajte in ustvarjajte!

Konečno še omenjamo, da nam ni mogoče pošiljati članov pripravljalnega odbora na občne zборе gostilničarskih zadrug, ker je to prvič spojeno z velikimi stroški, kateri se ne morejo povrniti, drugič pa občinstvo lahko itak zasleduje naše akcije iz časopisov. Odbor.

Razno.

Tečaji. Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru je priredila dva tečaja o serviranju in lepem obnašanju, in sicer v Slov. Bistrici, katerega se je udeležilo 36 mladenc in mladeničev. Obenem se je zaključil dva in pol mesečni gostilniško-gospodinski tečaj v Mariboru, katerega se je udeležilo 12 gojenk. Podrobna poročila pri nesemo, kakor hitro bo nam dopuščal prostor. Pazite na današnji poziv glede trimesečnega tečaja.

Odlikovanja. Dne 28. marca t. l. je bil odlikovan g. Franc Zemljč, načelnik Zveze v Mariboru z redom Jugoslovanske krone V. reda in g. Oset Andrej z redom Sv. Save V. reda. Častitamo.

Zborovanje »Putnika«. Društvo Putnik zboruje dne 20. t. m. v Beogradu in je na to velevažno zborovanje povabil tudi Zvezo v Mariboru, katera se pa radi velikih stroškov ni mogla udeležiti, pač pa je pismeno zaprosila, da se naj

obravnavajo nekatere važne zadeve, ki so velikega pomena za razvoj tujskega prometa. Pripomniti moramo, da je društvo izdalo tiskano poročilo, iz katerega posnemamo, da jako dobro in vrlo upešno deluje na tujsko prometni propagandi. Le temu društvu se imamo po večinoma zahvaliti, da se za tujski promet v naši kraljevini dvignil napram lanskemu letu za skoro 15%.

Ustanovitev nove pivovarne v Nikšiču v Črni gori. V Nikšiču so obnovili pivovarno »Trebjesa«, katera je bila ustanovljena že leta 1910, a je bila med vojno popolnoma porušena.

Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru priredi dne 10., 11. in 12. maja 1931 prvo banovinsko vinsko razstavo in vinski sejm v Mariboru v veliki dvorani »Union«, Aleksandrova cesta. Na razstavi bodo razstavljene vse vrste vin dravske banovine, od lahkih namiznih do najfinejših sortnih vin, dezertna, peneča in medicinska vina ter vinski destilati (konjak), tropinovka, droženka. Razstavljene bodo tudi stroji in orodje vinarske in kletarske tehnike ter sredstva za zatiranje boleznih in škodljivcev. Razstava bo odprta vsak dan od 8. do 18. ure. Istočasno se vrši dne 10. maja 1931 tretji vinski kongres v dvorani Zadrugne gospodarske banke ob 8. uri. Vabimo vse zanimance, da se udeležijo razstave. Obiskovalci razstave imajo polovično vožnjo po železnicah in se je za legitimacije obrniti na tajništvo Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru.

Nova velevažna knjiga za trgovce, obrtnike, denarne zavode in pridobitne kroge sploh. Slovenci nimamo še knjige, ki bi pojasnila našim pridobitnim krogom bistvo in delokrog bank in borz. Da se izpolni ta vrzel, je spisal po najboljših virih in na podlagi lastne dolgoletne prakse g. Rudolf Šega praktično knjigo »Banka in borza«, ki izide v kratkem času. Knjiga bo obsegala približno 16 tiskanih pol in bo veljala brez poštnine 50 dinarjev. Ker se bo knjiga tiskala spričo velikih tiskarniških stroškov le v določenem številu, naj jo vsi tisti, ki si nameravajo nabaviti knjigo, naroče že zdaj. Kupnine ni treba nakazati, ker se bo knjiga razpošiljala po povzetju. Naročila naj se pošiljajo na naslov: Rudolf Šega, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 12.

Iz organizacij.

Občni zbor v Rogaški Slatini. Ob precejšnji udeležbi se je vršil dne 23. februarja t. l. občni zbor gostilničarske zadruga Rogaške Slatine pod predsedstvom zadrugnega načelnika g. Čoha. Zborovanja se je udeležil tudi zvezni tajnik. Takoj v začetku je zadrugni načelnik pozdravil zborovalce in se posebno zahvalil navzočim za obilno udeležbo, kar je znak velikega zanimanja za zadrugno poslovanje. Veseli ga predvsem, da se vrši ta občni zbor ravno v času, ko je priredila zveza s sodelovanjem zadruga in ravnateljstvom zdravilišča I. servirnega tečaj. Na to se je obravnaval obracun za poslovno leto 1930., kateri se je na podlagi računskih preglednikov gg. **Svenška** in **Madela** soglasno sprejel. Pri proračunu za leto 1931. se je sklenilo razdeliti člane v pogledu plačevanja članskih pristojbin v tri kategorije, in sicer v smislu predloga g. Madela. V I. kategorijo so prišli člani, ki iztočijo do 20 hl in plačajo 30 Din, v II. kategorijo oni člani, ki iztočijo do 60 hl in plačajo 60 Din, v III. kategorijo pa oni člani, ki iztočijo preko 60 hl in plačajo 120 Din.

Namesto odselitve g. **Klešiča**, katerega se je načelnik toplo spominjal je bil na predlog g. **Marinca** izvoljen odbornikom g. **Žumer**, namestnik računskega preglednika, pa g. **Šentjunc**. Neudeležence tega zborovanja je sklenil občni zbor kaznovati vsakega s 50 Din. Ko je podal še zvezni tajnik pre-

gledno poročilo o delovanju zveze je zaključil g. načelnik Čoh dobro uspeli občni zbor. Po zboru se je večina članov udeležila zanimivih predavanj v servirnem tečaju.

Občni zbor zadruga v Slov. Bistrici. Dne 26. februarja se je vršil občni zbor zadruga v Slov. Bistrici pod vodstvom g. načelnika **Ivana Kosa**. Iz poročila načelstva posnemamo, da je zadruga jako tesno sodelovala z zvezo za odpravo trošarinskih registrov, za omejitev vinotočev in točilnic in proti preobdavitvi naše obrti. Poroča nadalje o uspešnem delovanju zveze za dobrobit članstva, posebno po svojem tajniku, kateri ima ugled in spoštovanje v najmerodajnejših krogih.

Iz blagajniškega poročila razvidimo, da je zadruga tudi dobro gospodarila, ker je imela 4120 Din prebitka, katerega je naložila v posojilnici. Iz tajniškega poročila posnemamo nadalje, da je zadruga štela 98 članov; dopisov pa je rešila okroglo 850. Na to se je prešlo k volitvam računskih preglednikov in sta bila pri tem izvoljena gg. **Kac Franc** in **Vernik Ferdo**, ki sta pregledala račune, blagajniške knjige in jih našla v popolnem redu. Tudi proračun za leto 1931. je bil soglasno sprejet.

Pri slučajnostih je podal navzoči zvezni tajnik poročilo o delovanju zveze, ki je trajalo preko eno uro. Poročal je posebno o velikem trudu in boju za ukinitev trošarinskih registrov, točilnih taks, omejitev vinotočev, o reviziji točilnic, o preobremenitvi z davki o pospeševanju strokovne izobrazbe gostilničarstva in naraščaja, o skupnem strokovnem listu, o pogodbi z Autor-Centralo. Po daljši debati o posameznih stvareh se je sklenilo na koncu zborovanja, da se priredi v poletni dobi sestanek vseh gostilničarjev v območju zadruga, in sicer na poljubnem kraju, da bi si podali roke kot pravi bratje, se skupno malo povesečili, poleg tega pa po tožili eden drugemu soje težnje. V tako lepi harmoniji, kar priča na izvanredno stanovsko razumevanje članstva te zadruga, je zaključil g. načelnik zborovanje ob 13. uri.

Službene objave Zveze gostilničarskih zadrug.

Občne zbornice so prijavile sledeče zadruga, in sicer:

Zadruga gostilničarjev v **Trbovljah** dne 23. aprila ob pol 16. uri v gostilni gosp. Avgusta Dolinšek »Pod skalo« na Brnici.

Zadruga gostilničarjev v **Murski Soboti** dne 23. aprila 1931. Čas in prostor nista naznačena.

Zadruga gostilničarjev v **Vojniku** je preložila svoj občni zbor na 15. aprila t. l., ki se bo vršil v istem času in na istem kraju, kakor je bilo prvotno označeno.

Zadruga gostilničarjev v **Ormožu** sklicuje občni zbor na dan 27. aprila ob 8. uri zjutraj v prostorih gostilne Skorčič v Ormožu.

Gostilniško-gospodinjski tečaj.

V svrhu strokovne izobrazbe gostilničarskih hčera priredi pri zadostnem številu Zveze gostilničarskih zadrug v Mariboru III. gostilniško-gospodinjski tečaj, in sicer od 15. sept. 1931, do 15. decembra 1932, kakor tudi IV. gostilniško-gospodinjski tečaj, ki pa se bo vršil od 15. januarja 1932, do 15. aprila 1932. V ta tečaj se sprejemajo samo hčere gostilničarjev, ki so najmanj 16 let stare, ter duševno in telesno popolnoma zdrave. Gojenke morajo v svrhu trajnega strokovnega nadzorstva stanovati v internatu.

V tečaju se bo poučevalo:

Kuha dobre meščanske hrane, serviranje in lepo obnašanje, telesna in stanovanjska higijena, negovanje in notranja oprema sploš kuhinj itd., ustroj podeželske gostilne v gradbenem oziru, nauk o živilih, vrtnarstvo, kle-

tarstvo, pomen tujskega prometa za narodno gospodarstvo, specialno za gostilničarsko obrt, zgodovina gostilne in zadevne trošarinske in upravne predpise. Na koncu tečaja se podelijo gojenkam diplome.

V III. in IV. tečaj se sprejme največ 20 gojenk. Prijavam, katerim je priložiti zdravniško spričevalo, obvezo starišev, da nosijo vse internatske stroške in priporočilo pristojne gostilničarske zadruga je vlagati za III. tečaj najkasneje do 1. septembra 1931, za IV. tečaj pa najkasneje do 6. januarja 1932. Enkratna šolnina in vpisnina znaša za tečaj 300 Din. Da omogočimo takojšnjo in pravočasno delno vplačevanje internatskih stroškov, lahko nakazujejo posamezne zneske posamezni reflektanti za svoje hčere pod imenom gostilniški tečaj na podružnico Ljub. kred. banke v Mariboru. V to svho jim na zahtevo pošlje zvezna pisarna potrebno število položnic. Le v izjemnih in oziroma vrednih slučajih lahko oprosti zvezni ožji odbor plačevanje šolnine, dočim se vpisnina mora plačati.

Pozivamo vse gg. člane, da pravočasno prijavijo svoje hčere, ker je povpraševanje za te tečaje vrlo živahno in ker bomo sprejemali gojenke le po vrstnem redu. Vse zakasnele prijave bi morale, kakor pri prejšnjih tečajih zavračati. Načelstvo zveze.

Izjava.

Pred kratkim smo prejeli za priobčitev pismo, na katerega je pristavil pisec drugo ime, kar smo pozneje ugotovili potom korespondence. Da izbegnemo v bodoče vsem mistifikacijam, bomo v vsakem, količjak sumljivem slučaju, vprašali pisca, če je njegov spis; vse mistifikacije pa bomo po potrebi izročali v izselitev ter naj nosijo ti pogumneži tudi vso odgovornost. Uredništvo že po svoji lastnosti garantira za popolno tajnost, zato se lahko vsaki, ki ima pošten namen, podpiše s pravim imenom.

Uredništvo.

Razglasi.

Sresko načelstvo Šmarje pri Jelšah št. 562/2-31 z dne 20. januarja 1931 razglasa, da je okrajno sodišče v Rogatcu izreklo nad Alojzom Seklič, roj. 1. maja 1903 v Dreveniku, posestniški sin, stanujoč v Dreveniku, obč. Kostivnica, prepoved zahajati v krčmo od 18. decembra 1930 do 18. maja 1931.

Sresko načelstvo Šmarje pri Jelšah št. 563/1-31 z dne 14. januarja 1931 razglasa, da je okrajno sodišče v Rogatcu izreklo nad Jožefom Zajko, roj. 26. februarja 1905 v Zagaju, posetniški sin v Zagaju, obč. Kostivnica, prepoved zahajati v krčmo od 10. januarja 1931 do 10. januarja 1932.

Sresko načelstvo Maribor desni breg št. 2002/1 z dne 3. februarja 1931 razglasa, da ne sme Bezjak Jakob v Brezulah št. 8 zahajati v gostilno od 2. februarja 1931 do 2. februarja 1932.

Sresko načelstvo Litija št. 1211/1 z dne 10. februarja 1931 razglasa, da ne sme Gaberšek Bogomir, roj. 2. novembra 1906, delavec-kolar na Rečici št. 2, srez Litija, zahajati v krčmo od 23. februarja 1931 ob 19. uri do 19. ure do 22. februarja 1932.

POZOR LOVCI!

Za lovsko sezijo nudi puškarna

F. K. KAISER
LJUBLJANA

nove vrste lovske patrone znamka „R“, basane z nemškim Kaslohim brezdimnim smodnikom. V zalogi bodo „Geco“ patroni z nemškim Rohtweilskim smodnikom.

Sresko načelstvo v Gornjem gradu št. 60/2 z dne 11. februarja 1931 razglasa, da ne sme Petrin Gregor, delavec iz Loke št. 29, občina Mozirje okolica, zahajati od 31. decembra 1930 do 31. decembra 1932 v gostilno.

Sresko načelstvo v Konjicah razglasa s svojim odlokom št. 2142/1/31 z dne 31. marca, da ne sme Pirš Vid, r.k. rojen v Zbelovem, srez Konjice, 6. junija 1900, oženjen delavec, zahajati od 30. aprila 1931, do 1. aprila 1933 v gostilno.

Sresko načelstvo v Mariboru I. breg razglasa s svojim odlokom

št. 4652/1 z dne 31. marca 1931, da ne sme Serp Ferdinand, viničar v obč. Košak št. 318, zahajati od 3. marca 1931, do 3. marca 1932 v gostilno.

Sresko načelstvo v Logatcu razglasa s svojim odlokom št. 1903 z dne 2. marca 1931, da ne sme Okoliš Anton, r. 12. februarja 1896, iz Sp. Poljan, obč. Stari trg pri Raketu, oženjen posestnik, zahajati od 20. februarja 1931, do 20. februarja 1933 v gostilno.

Čistoča in dobra postrežba v Vaših obratih je najboljša Vaša reklama!

Pivovarna in žganjarna

Jos. Tscheligi v Mariboru

Koroška c. 2

Telefon 2335

priporoča svoje izborno

marčno pivo in črno pivo

v isti kvaliteti kakor pred vojno

ter izvrstno slivovko, rum, pivsko droženko, vinsko droženko, likere i. t. d.

Sanatorij v Mariboru

Gosposka ulica št. 49 - Telefon št. 2358

Lastnik in vodja: **primarij dr. ČERNIČ**
specijalist za kirurgijo

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: **višinskim solncem** za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje po poškodbah in pri ohlapelosti čreves; **diatermijo** za električno pregrevanje in električno izžiganje; **žarnico „hala“** za revmatična in druga boleča vnetja; **„enterocleaner“** jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig.

Dnevna oskrba: I. razred Din 120.—; II. razred Din 80.—; III. razred Din 60.—.

Denar na varno!

Ni denarja, tudi gostilničarju ga primanjkuje, vendar vjube temu želi **nekaj prihrankov** imeti za najhujšo silo za družino ali obrat. **Varno naložiti denar**, je gotovo prva skrb vsakega. — Samo kje?

V Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

r. z. z neomejeno zavezo

Gosposka ulica in Ulica 10. oktobra

naložite svoje prihranke popolnoma varno.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3000 članov posojilnice, kmetov in posestnikov z vsem svojim premoženjem, ki znaša več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko naložite tudi po položnicah. Pišite po nje!

Francoska Linija Cie. Gle. Transatlantique

(French Line)

HAVRE - NEWYORK

Najkrajša pot v SEVERNO AMERIKO

s francoskimi brzoparniki velikani:

„ILE DE FRANCE“, „PARIS“ itd.

Polnikom iz LJUBLJANE do PARIZA ni treba nič presedati. Otroci in mladoletni dobijo vedno zanesljivo spremstvo v veliki domači družbi.

Najkrajša pot

v ARGENTINO, v JUŽNO AMERIKO

gre pa čez MARSEILLE s franc. brzoparniki.

Vsa pojasnila daje zastopnik:

IVAN KRAKER v Ljubljani

Kolodvorska ulica št. 35

HOTEL MIKLIČ, LJUBLJANA

nasproti glav. kolodvora.

Nova zgradba, moderno urejen, 72 sob, v vsaki sobi tekoča voda, centralna kurjava, lift, kopalnica, garaže. Priznana dobra kuhinja in pijače, vse dobro meščansko in po nizkih cenah.

V hotelu se nahaja tudi menjalnica, Putnik (Tourist Office) in prodaja vozniških kart.

Deviza: Najboljše blago po najnižji ceni.

Ugodni plačilni pogoji

Osrednja štajerska vinarska zadruga r. z. z o. z.Štev. ček. računa v Ljubljani
13.238

v MARIBORU, Meljska cesta 10

Telefon interurb. št. 2930

nudi kot organizacija producentov vse vrste garantirano pristnega belega vina, tako ljutomerčana, haložana in pekrčana
[po najugodnejših cenah — Prvovrstna sortirana vina vedno v zalogi]

Sampanjec

„Bouvier“Bouvier Demi sec (bela glavica)
Bouvier sec (zlata glavica)
Bouvier Cuvée Réservee (rdeča glavica)

Kletarstvo: Gornja Radgona

Originalna

V I N A

v steklenicah

trdke

Veleposestvo vinogradov

Cloter Bouvier

Gornja Radgona

Zastopstvo za Slovenijo:

Karel Favai, Ljubljana

Cenik gratis in franko

Cenik gratis in franko

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 13

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA

NAMIZJA ZA GOSTILNE

HOTELI IN KAVARNE

Nabirajte oglase in podpi-
rajte Vaše strokovno glasilo!**„SLOVENSKI GOSPODAR“**

naj bo gostom po vseh gostilnah na razpolago za čitanje.

Slovenski gospodarje namreč najbolj razširjen tednik na bivšem Štajerskem.
Zato bo vsakemu gostu všeč, če ga bo v gostilni našel.**Slovenski gospodar**je najcenejši tednik in ima edini v Sloveniji mesečno pri-
logo „NAŠE SLIKE“. — Celoletna naročnina Din 32.—.**Slovenski gospodar**je zavaroval stanovanjsko hišo svojega celoletnega naročnika
za slučaj požarne nesreče za Din 1.000.— in je v letu 1930 iz-
plačal 16 posestnikom med temi 2 gostilničarjema, podporo.**Slovenski gospodar**

se naroča: Uprava Slov. gospodarja, Maribor, Koroška c. 5

Podpirajte trdke, ki oglašujejo v Vašem listu!**Delniška pivovarna „UNION“****Ljubljana, Laško in Maribor**priporoča svoje prvovrstno dvojno marčno pivo, eksportni ležak
in temno pivo, varjeno po bavarskem sistemu „HERKULES“,
„PORTER“ in „BOCK“ vsem cenj. gostilničarjem in gostom
Z odličnim spoštovanjem**Delniška pivovarna „UNION“**
Ljubljana, Laško in Maribor